

Doğaya aşığım ama beni kim seviyor?

Mehmet Akşit

Parmağımı oldukça derinden kesmiş olmalıyım ki kan bir türlü dinmek bilmiyor. “Bu kanın duracağı filan yok, bir şeyler yapmalı. İlk yardım nerede acaba?”. Oradan geçmekte olan yaşlı bir adam hemen yardıma koşuyor: “Köln merkez tren istasyonunda ilk yardım merkezi var, şuradan doğru gidin, önünüze çıkar”.

Rahibe mendilime doladığım parmağıma bir göz atıyor: “Kan durmuş, biraz bekleyeceksiniz”. Sonra elli yaşlarındaki bir Türk’ün başındaki yarayı pansuman etmeğe devam ediyor. Renginin koyuluğu yaranın ne kadar derin olduğunu belli ediyor. Rahibenin sorularına çelişkili cevaplar vermesi üzerine dayanamayarak, “amca bak sana ne kadar iyi davranıyorlar, niçin yardımcı olmuyormuşsun” diye çekişiyorum. Adamcağız gözlerini yavaşça bana doğru çeviriyor. Onun cansız bakışları aslında yıllardır çektiği sefaleti fisıldıyor. Ölmeden ölmüşlüğü çaresizliği içinde benden yardım istemeye bile belli gücü yok. Derin bir sessizlikten sonra: “Ahh, memleketimde olsaydım bana ne iyi bakarlardı” diye mırıldanıyor. Bana gurbetin acımasızlığını anlatan bu sözler karşısında telaşa kapılarak kendimi oradan dışarı zor atıyorum.

1974 yılında Londra’da yüksek lisans eğitimi görmenin yollarını araştırıyordum. Orada bulunan Türk öğrenciler mühendislik fakültesinde okuyan bir Türk’e danışmanın yararlı olabileceğini önerdiler. Imperial College’de doktora yapan bir ağabeyleri varmış onu görmeğe gidiyoruz. Laboratuvarın kapısından içeri girmeden beni uyarıyorlar: “Kendisi oldukça yaşlı. En az otuz beş yaşında vardır. Doktorayı yıllardır bitiremedi. Bursu kesilmiş. Nişanlısı onu bırakmış. Askere gitmediğinden dolayı vatandaşlıktan atıldı deniliyor. Aksidir ama

iyi insandır”. Masanın üstünde mikroskop, deney tüpleri, kimyasal maddeler, cam kaplar, kâğıt, kalem, boş süt şişeleri ve yarısı ısırılmış bir ekmek var. “Abi bi bakar mısın?” Saçları dökülmüş, beli iki büklüm olmuş, gözlerinin ferisi sönmüş bir adam ağır ağır başını mikroskoptan kaldırıyor. “Ne var?” “Abi bu arkadaş Türkiye’den gelmiş okumak istiyor. Senin fikrini almaya geldik”. Bu söz üzerine sesini yükselterek bizi tersliyor: “Ne okuması, okumasın efendim. Okuyup da kim adam olmuş sanki? Götürün onu buradan”.

Aynı günün akşamı Londra’ya okumaya gelmiş bir gençle konuşuyorum. Ailesi bütün birikmiş parasını harcamış onu okumaya göndermiş. “Okul nasıl gidiyor” diye sorduğumda omuzlarını silkerek “Hiç de iyi gitmiyor” diye yanıt veriyor. “Ayrıca tam anlamı ile meteliksizim”. Sonra konuşmaya devam ediyor. “Parasızlıktan kıvranırken bana Türkiye’den uyuşturucu getirip satmamı önermişlerdi. Ankara’da bir caddede açıkça satılıyormuş. Ne bileyim ben. Tuttum Ankara’ya vardım. Tarif ettikleri köşede bir sandviç dükkânı vardı. Gittim adama toz var mı diye sordum. Adam hiç çekinmeden var demez mi? Şaşırdım tabi. Sonra bana ne sattı dersiniz. Sucuklu tost, ha ha ha”. Sonra hüzünleniyor: “Okuyamadım. Buralarda böylece takıldım kaldım”.

Gözlerimi açar açmaz karşıma soluk bir duvar çıkıyor. Bu sefer gurbetin sillesini tatmak sırası bana gelmiş. Üç gündür çektiğim şiddetli sancuları değil iyileştirecek, ıstıbabımı dinleyecek bir kul bile yok. Anladım, bütün insanlık beni terk etmiş. Anama seslendim ama heyhat beni duymuyor. Kendimi lavaboya zor atıyorum. Beni tek teselli eden musluktan akan su. Günlerdir yediğim içtiğim de zaten iki avuç

su. Gurbette, hiçbir dostun olmadığı bu ellerde, çektiğim bu sıkıntının sonu sanki hiç gelmeyecek. Korkmuyorum aslında hastalıktan. Beni sadece bu yalnızlık delirtecek.

Eindhoven teknik üniversitesinde yüksek lisans eğitimine başlamam için benden beş dersten sınava girmem istenmişti. İlk gireceğim sınav karmaşık fonksiyon teorisi üzerineydi. Hollandalı öğrencilere ders ile ilgili sorular sorduğumda sanki hepsi ağız birliği etmişçesine bana dersin geçilmez olduğunu söylüyorlardı. O güne kadar elde ettiğim başarıları düşünerek kendime güven vermeğe çalışıyordum. Beni bekleyen dersleri düşününce ise moralim bozuluyordu. Birçok sorular kafamda dizilmiş yanıt bekliyordu. İnsan her zaman başarılı olmak zorunda mıydı sanki? Her şeyin para ile ölçüldüğü bir toplumda kimsesiz, parasız, işsiz ve en önemlisi sevgisiz kalmış, kimi zaman da ailesi ile arası açılmış insanların bezmiş yüreklerine kim su serpecekti?

Sosyal yardım kuruluşları hiç kimseyi aç bırakmıyordu ama çaresiz insanlara hasret duydukları sevgiyi verebiliyorlar mıydı? Ortaya atılmış ekonomik sistemlerin hangisi insanı fakir zengin, güzel çirkin, başarılı başarısız demeden sevgiyle kucaklıyordu. Anamızın erişemediği yerlerde bize kimin sevgisi ulaşacaktı? İster gerçek ister sanal olsun her insanın yüreğini rahatlatacak bir felsefe, bir düşünce tarzının gerekliliğine inanıyordum.

Doğayı incelediğim zaman sorduğum sorulara kısmen de olsa bir yanıt bulabildim. Parmak iziyle ve DNA'sıyla bu evrendeki her insanın tek olması doğanın insana verdiği değeri göstermiyor mu? Suyun en kolay yerden aktığı, bütün temel kuralları ekonomiklik üzerine kurulmuş bir düzende herkesi aynı kalıptan çıkmış gibi üretmek varken neden doğa, eğer yaratıcıysa, bütün kurallarını çiğneyerek her insana bu derece önem verip ayrı ayrı yaratmıştı?

Ancak evrende tek olmak insanın mutluluğu için yeterli değil. Doğa ancak göz, dil, kulak burun ve ten sağlıklı olduğu zaman bizi seviyor. Hastalıklı ve yaşlı kimsesizleri peki kim sevecek? Üstelik her çaresiz kalanı sadece doğanın güzelliği mutlu edebilir mi?

“Yaratan sizi anne ve babanızdan daha çok sever”. Peygamberimizin söylediği bu cümleyi ilk duyduğumda olduğum yerde sarsılmıştım. Bu cümlenin doğruluğuna inanırsanız sizin ruhunuza verebileceği yatıştırıcı güce bir bakınız. Her yerde ve her zaman var olan, fakir zengin, güzel çirkin, başarılı başarısız demeden insanı zindanda bile olsa kucaklayan bir sevginin var olması ne kadar hoş bir şey. Doğanın güzelliğinin eksik kalan yönlerini tamamlayan, su gibi ihtiyaç duyduğumuz işte bu inanç.

Keşfetmeğe çalıştığım bu fikirler sisteminin tutarlı olması için doğa ve yaratıcı arasında hiç bir çelişkinin olmaması gerek. Gerek bilim, gerekse duygu ile algıladığımız doğanın, inanç ile algıladığımız yaratıcı ile özleştirebildiğimiz zaman bütün sıkıntılarımızı giderecek reçeteye kavuşacağımız kesin. Bakın Yunus bu reçeteyi ne güzel yazmış:

*Mani evine daldık, vücuda seyran kıldık
İki cihan seyrini, cümle vücudda bulduk
Yedi gök yedi yeri, dağları denizleri
Cenneti cehennemi, cümle vücudda bulduk*

Bu mısraları okudukça sakinleşiyorum. İç dünyam huzura kavuşuyor. Anladım ki ben doğaya aşığım ve artık beni kimin sevdiğini çok iyi biliyorum.

Prof. Dr. Ir. Mehmet Akşit

14 Haziran 2005, İzmir Enschede arası yolculukta.

© 2005 Mehmet Akşit. Bu yazı ancak ticari olmamak koşulu ile kullanılabilir.